

XIX. évfolyam, 2. szám, 2016

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

**Gabona és Ipari Növények
XIX. évfolyam, 2. szám, 2016**

Megjelenik kéthetente
2016. február 11.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Szántó-Becz Gábor
szanto-becz.gabor@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 1) 476-3060

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	4
A gabonafélék jegyzése.....	6
Termelői és kikötői árak.....	11
Gabonapiaci információk.....	14
Olajnövény-piaci jelentés.....	16
Szójabab.....	16
Repcemag.....	16
Napraforgómag.....	17
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	19
Termelői és kikötői árak.....	23
Olajmagpiaci információk.....	25

Összefoglaló

Többnyire megnyugtató a telelő búzaállományok állapota az északi féltekén. Némi aggodalomra eddig az ukrainai búzavetések kondíciója ad okot.

A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 2016 január utolsó és február első hetében is 175 dollár (*USD*)/tonna körül hullámzott a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*). A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) ellenben folytatódott a lejtmenet, és február első napjaiban már 160 euró/tonna alá ereszkedett a termény fronthavi kurzusa.

Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint áfa és szállítási költség nélkül 46–49 ezer forint/tonnáért értékesítették a termelők az étkezési búzát január második felében. A takarmánykukorica termelői ára nem mozdult a korábbi, 45 ezer forint/tonna körüli szintről.

Argentína aktív, ugyanakkor az USA lassuló külpiaci tevékenységének, valamint az újtermésű brazil szójabab piacra lépésének együttes, árcsökkentő hatása érvényesült a chicagói árutőzsdén: a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 320 dollár/tonna alá ereszkedett február első napjaiban.

Az európai térség készlethiányát jól jelzi a repcemag párizsi jegyzése. A 2016. májusi szállítási határidőre vonatkozóan (ótermés) ugyanis az augusztusinál (új termés) átlagosan 10, a novemberinél 6 euró prémiummal köthették le a terményt a befektetők február első hetében.

Az elemzők számításai szerint 2016. január és augusztus között csökkenhet a napraforgómag belpiaci feldolgozása az Európai Unióban, ezzel együtt nőhet a napraforgóolaj és -dara importja.

Gabonapiaci jelentés

Búza

Többnyire megnyugtató a teelő búzaállományok állapota az északi féltekén. Némi aggodalomra az ukrain búzavetések kondíciója ad okot, az őszi száraz időjárás ugyanis hátráltatta a kikelt növények fejlődését. Az *UkrAgroConsult* tanácsadó ügynökség január végi adatai szerint a közel 6 millió hektár termőterület (–12 százalék az egy évvel korábbihoz képest) harmadán kapott gyenge minősítést az állomány, szemben a tavalyi 18 százalékos aránnyal.

A búza fronthavi jegyzése 2016. január utolsó és február első hetében is 175 dollár (*USD*)/tonna körül hullámzott a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*). Ellenben a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) folytatódott a lejtmenet, és február első napjaiban már 160 euró/tonna alatt jegyezték a terményt a legközelebbi lejáratra vonatkozóan. A kínálati nyomás mellett a piaci hangulatot beárnyékolta, hogy Egyiptom anyarozs-szennyeződésre hivatkozva visszafordított egy francia és egy kanadai búzaszállítmányt január végén. Noha az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete valamint az Egészségügyi Világszervezet által engedélyezett 0,05 százalékos anyarozs-szennyeződést hivatalosan a legtöbb ország – köztük Egyiptom is – elfogadja, a világ legnagyobb búzaimportőre – átmenetileg – 0 százalékos tűréshatár mellett tendereztetett, amelyre nem érkezett ajánlat.

Az európai trenddel összhangban Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsdén (BÉT) is ereszkedett a búza jegyzése. A malmi búzát 48,3 ezer forint/tonnán, a takarmánybúzát 46,2 ezer forint/tonnán jegyezték február 5-én. Az AKI PÁIR adatai szerint áfa és szállítási költség nélkül 46–49 ezer forint/tonnáért értékesítették a termelők az étkezési búzát január második felében.

Kukorica

Az USA agrárminisztériuma (*USDA*) legfrissebb jelentésében világszinten 970 millió tonna kukoricatermést jelez a 2015/2016. gazdasági évre (–39 millió tonna), aminek mintegy 85 százaléka már a tárolókban van. A latin-amerikai országok 2015/2016. gazdasági évi kukoricaterméséről megjelenő előrejelzések egyelőre bizonytalanok. Braziliában 81–83 millió tonna, Argentínában 25–26 millió tonna kukoricát várnak a szakértők a következő hónapokban. A dél-amerikai országokban a december és február között rendszerint heves esőzéseket hozó *El Niño* időjárási jelenség most úgy tűnik, gyengül, legalábbis erre utal a helyenként szárazra fordult időjárás. Szakértők szerint az is elképzelhető, hogy Braziliában az idén jelentős lesz az egyes térségek hozama közötti eltérés a másodvetésű kukorica betakarítása során. A világ második legnagyobb exportőrének számító Brazília a vetés mellett az elmúlt hetekben az exportra koncentrált: 2015 decemberében rekordmennyiségű, 6,3 millió tonna kukoricát szállított a nemzetközi piacra, 85 százalékkal többet, mint egy évvel korábban. A gyenge brazil reál és a tengeri fuvardíjak csökkenése a továbbiakban is ösztönözheti a kivitel. Az *USDA* előrejelzése szerint akár 36,5 millió tonna brazil kukorica kerülhet a nemzetközi forgalomba a folyó évi szezonban (+67 százalék).

A chicagói árutőzsdén 145–146 dollár/tonna szinten stabilizálódott a kukorica fronthavi jegyzése január utolsó és február első hetében. A párizsi árutőzsdén ellenben a kukorica legközelebbi lejáratra szóló kurzusa – a búza európai jegyzését követve – 152–153 euró/tonnáig ereszkedett február első napjaiban. Magyarországon sem a termény jegyzése, sem a termelői ára nem mozdult a korábbi, 45 ezer forint/tonna körüli szintről.

Agrárpolitikai Hírek

- Az elmúlt évben indult 2015–2020-as új programozási időszak keretében, új feltételek és szabályok mentén igényelhetők a termelők a támogatásokat. A számos új elem és változtatás komoly odafigyelést igényelt valamennyi fél részéről. Az igényléseknél jellemző hiba volt a pontatlan parcella rajzokból eredő túligénylés, amelynek következménye az ellenőrzések elhúzódása

lett. A közvetlen támogatások keretében folyósított területalapú támogatásra több mint 174 ezer termelő nyújtott be kérelmet, 4,9 millió hektárra. A nemzeti támogatás összege 2016-ban várhatóan mintegy 92 milliárd forint, míg a közvetlen európai uniós források összege több mint 395 milliárd forint lesz.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	2016. 4. hét	2016. 4. hét/ 2016. 3. hét (százalék)	2016. 4. hét/ 2015. 4. hét (százalék)
Étkezési búza	46 821	95	89
Takarmánybúza	–	–	–
Takarmánykukorica	44 867	100	114
Takarmányárpa	–	–	–

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 02. 03.	2016. 02. 04.	2016. 02. 05.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	2016. március	HUF/tonna	48 300	48 300	48 300
	Takarmánybúza	2016. március	HUF/tonna	46 200	46 200	46 200
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2016. március	EUR/tonna	159	159	156
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2016. március	USD/tonna	176	174	171

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

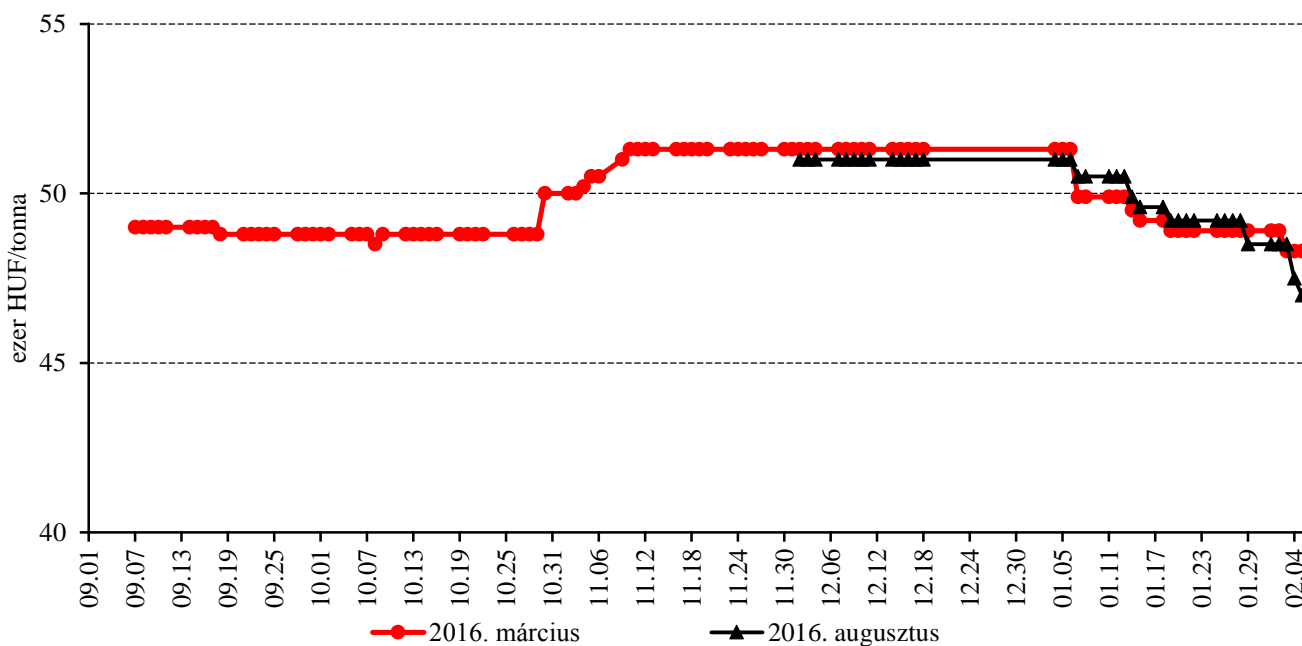
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 02. 03.	2016. 02. 04.	2016. 02. 05.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2016. március	HUF/tonna	44 900	44 900	44 900
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2016. március	EUR/tonna	153	153	151
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2016. március	USD/tonna	146	145	144

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

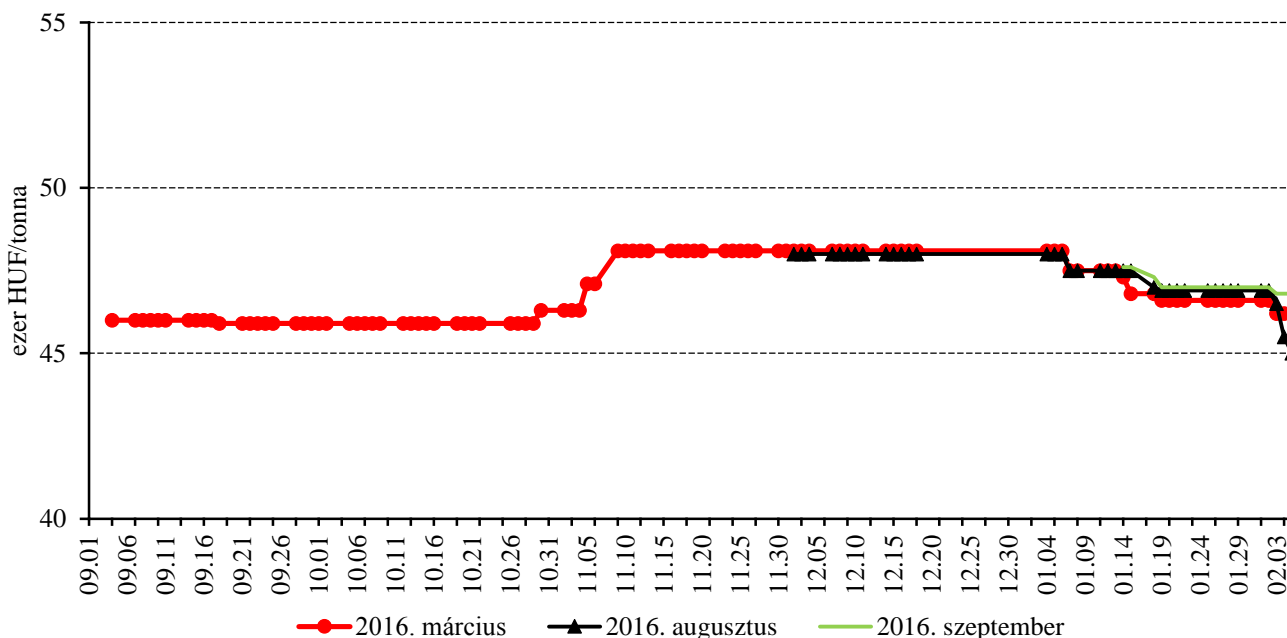
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

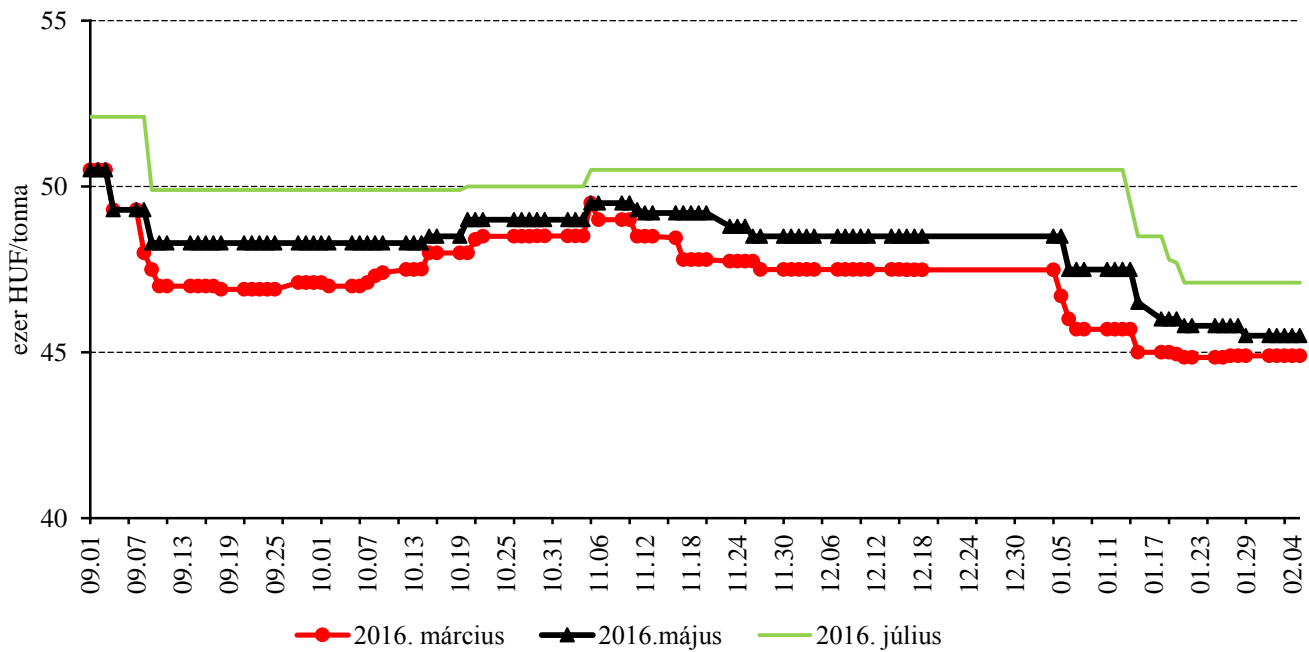
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánybúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

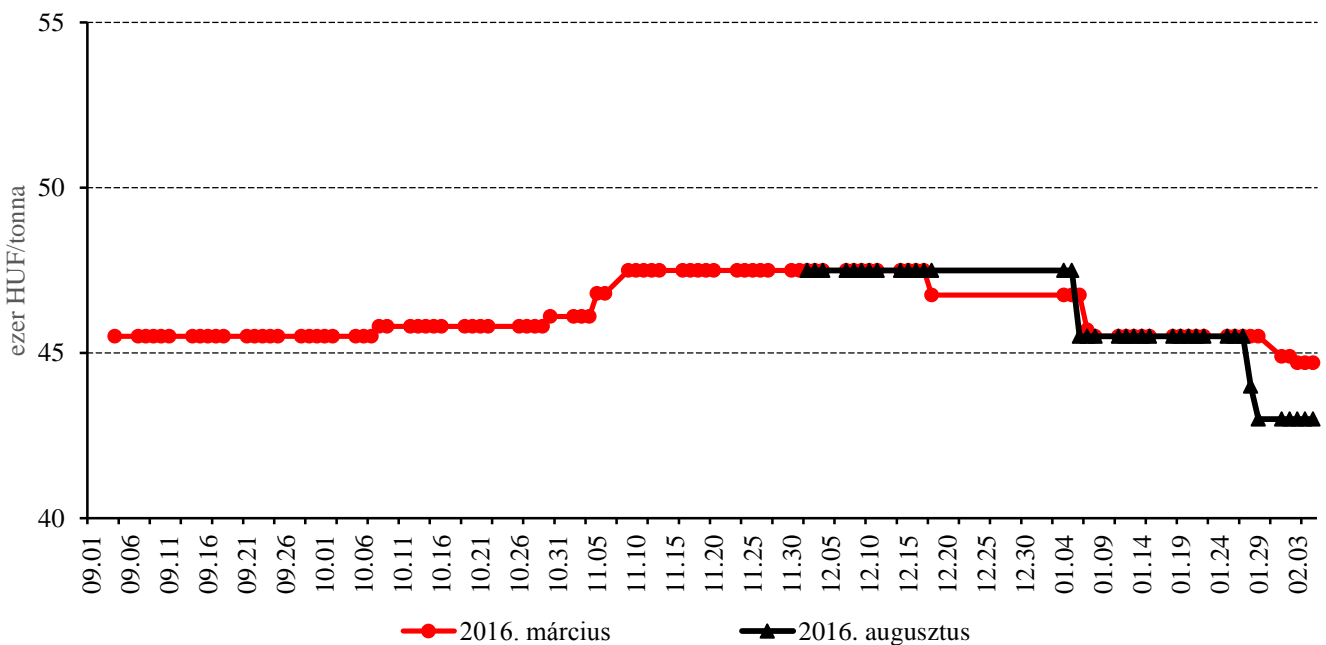
Forrás: BÉT

3. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

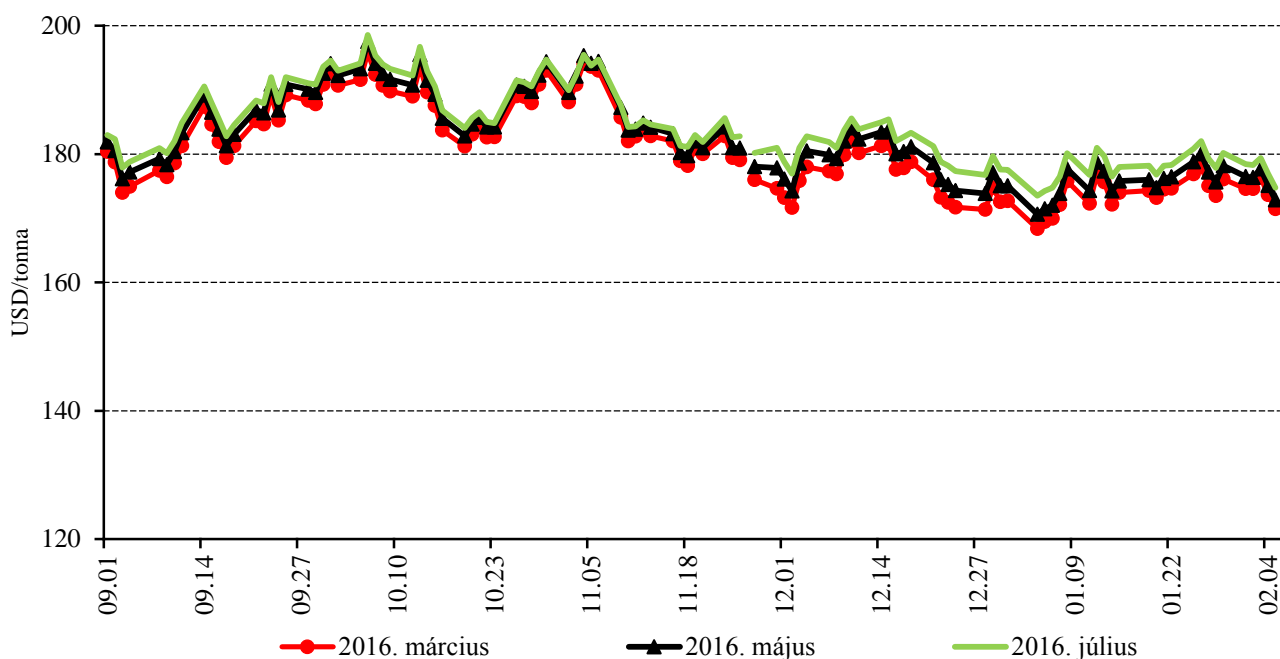
Forrás: BÉT

4. ábra: A takarmányárpa különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

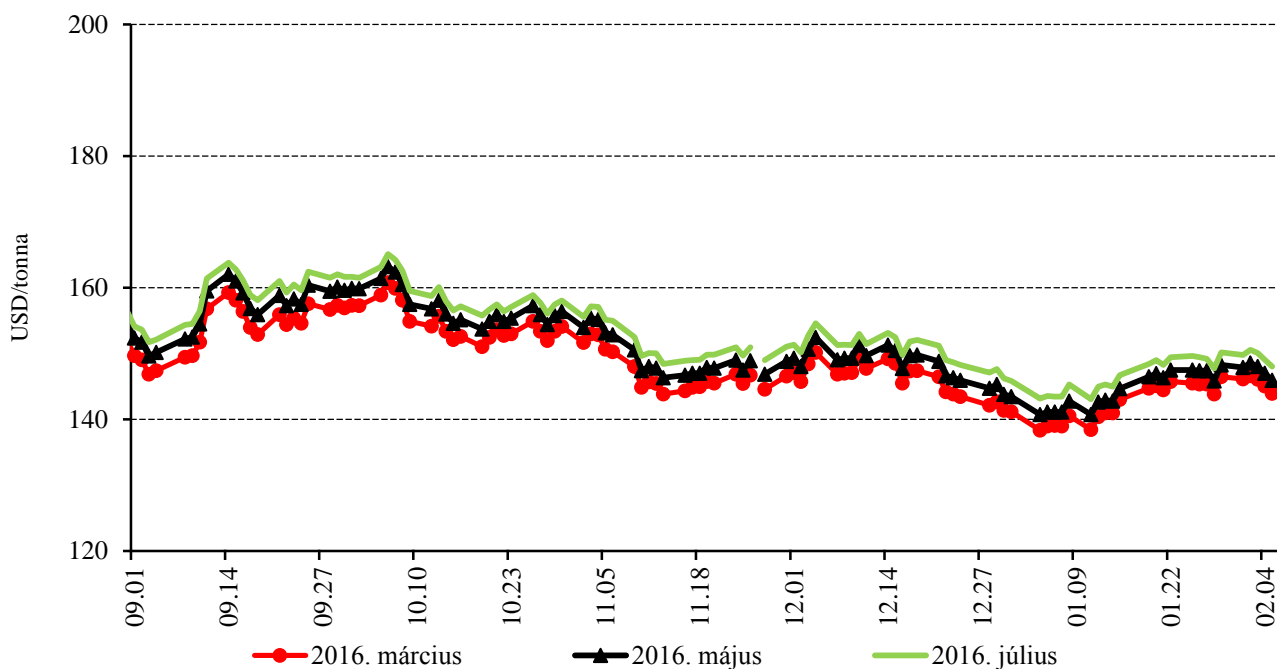
Forrás: BÉT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

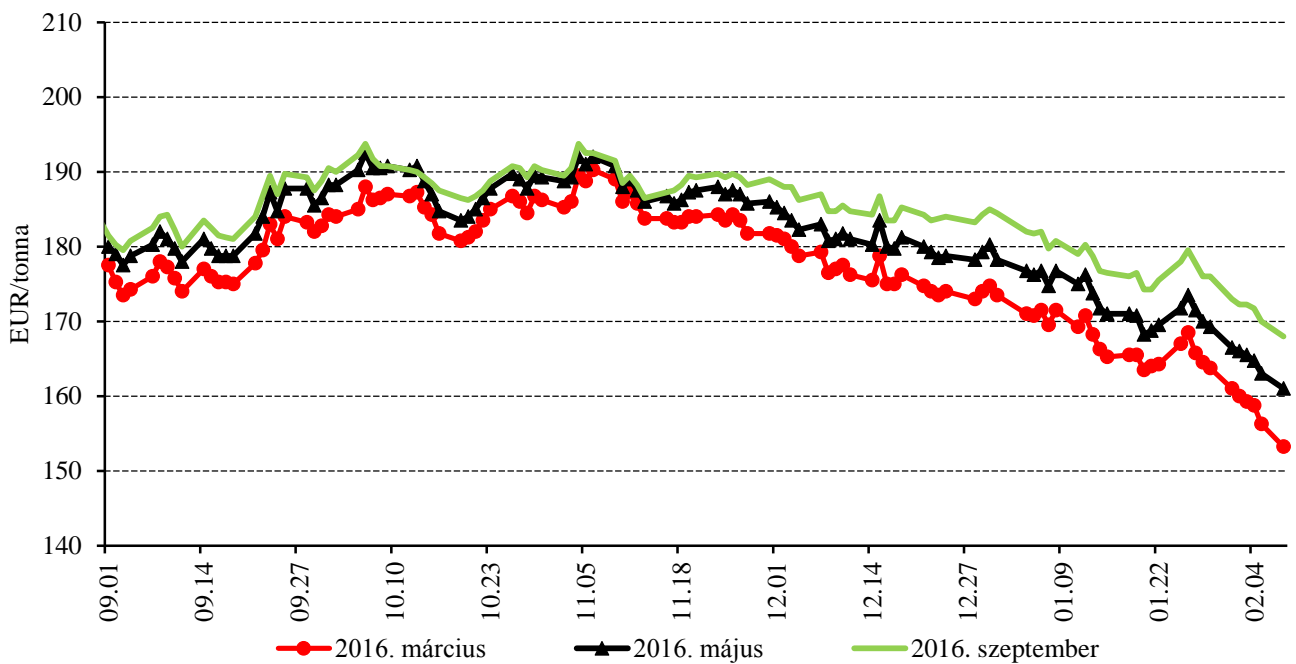
Forrás: CME/CBOT

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

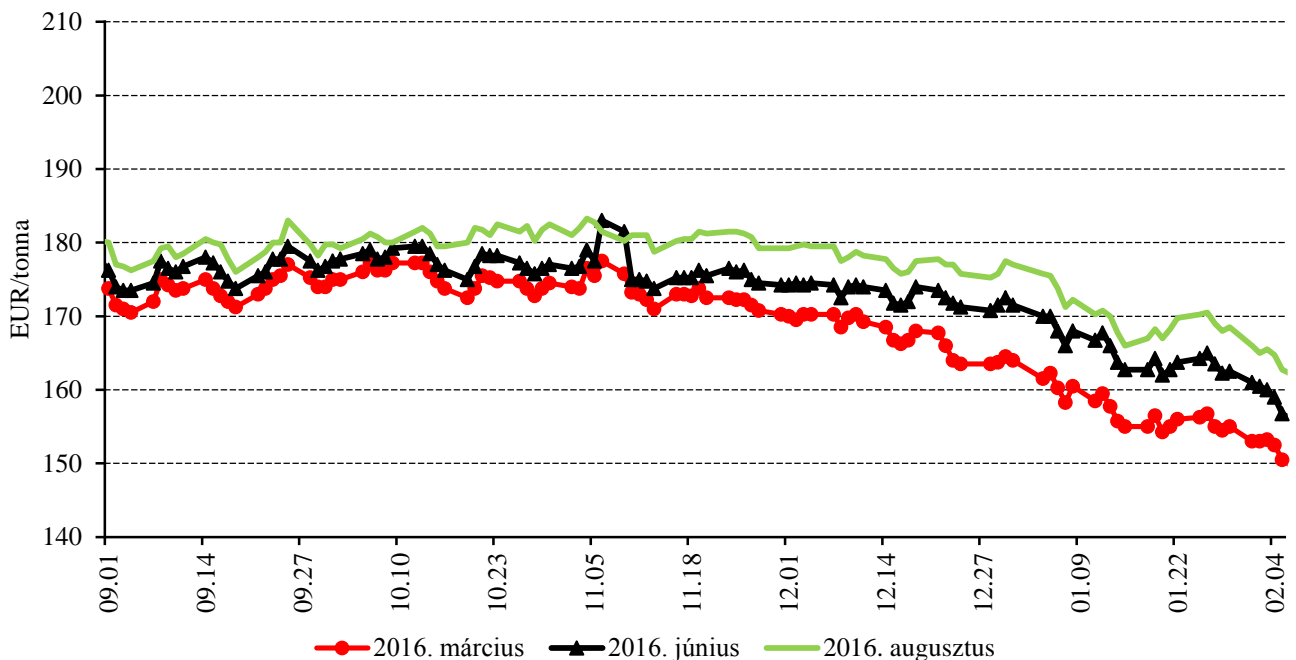
Forrás: CME/CBOT

7. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)

Forrás: Euronext/MATIF

8. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)

Forrás: Euronext/MATIF

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2016. február 5.)

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2016. március	156	48 384	2016. március	171	47 425
2016. május	163	50 475	2016. május	173	47 809
2016. szeptember	170	52 642	2016. július	175	48 338
2016. december	174	53 881	2016. szeptember	178	49 212
2017. március	178	55 119	2016. december	183	50 636
2017. május	180	55 739	2017. március	187	51 754
KUKORICA					
2016. március	151	46 604	2016. március	144	39 812
2016. június	157	48 539	2016. május	146	40 357
2016. augusztus	163	50 397	2016. július	148	40 944
2016. november	164	50 862	2016. szeptember	150	41 489
2017. január	167	51 713	2016. december	153	42 382
2017. március	167	51 791	2017. március	157	43 339

Forrás: Euronext/MATIF, CME/CBOT

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2016. 01. 29. (százalék)	2016. 02. 05. (százalék)
Búza	2016. március	171,45	–	18,0
Kukorica	2016. március	143,93	16,2	14,2
Szójabab	2016. március	318,71	–	12,2
Szójadara	2016. március	292,03	18,2	17,1

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel ±15,8 százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2016. február 2.)

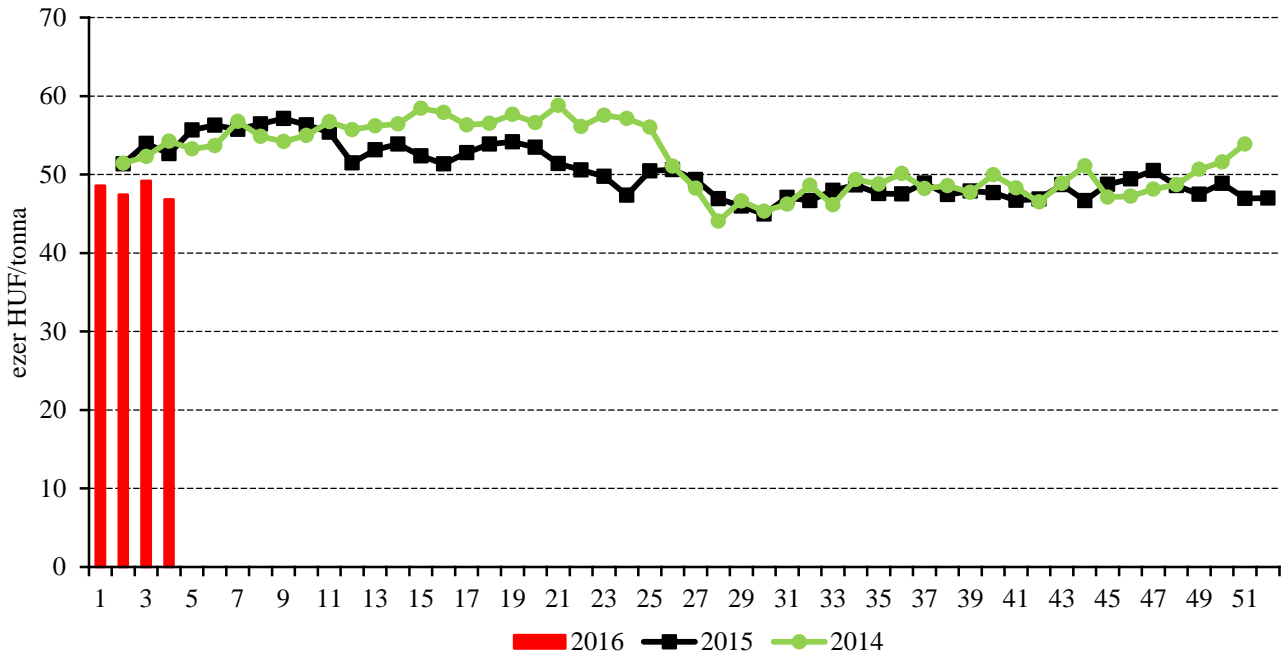
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	55 843	88 304	96 602	6 791	10 730	67 378	116 651	37 493	40 308	47 042	58 560
Kukorica	326 386	574 728	284 805	20 026	36 515	172 484	236 272	112 138	174 349	84 831	119 375
Szójabab	262 366	313 880	108 272	5 090	23 399	80 874	96 663	56 075	67 559	92 297	56 708
Szójadara	154 659	181 221	42 595	2 677	11 170	35 551	65 430	26 091	40 564	37 080	43 201

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

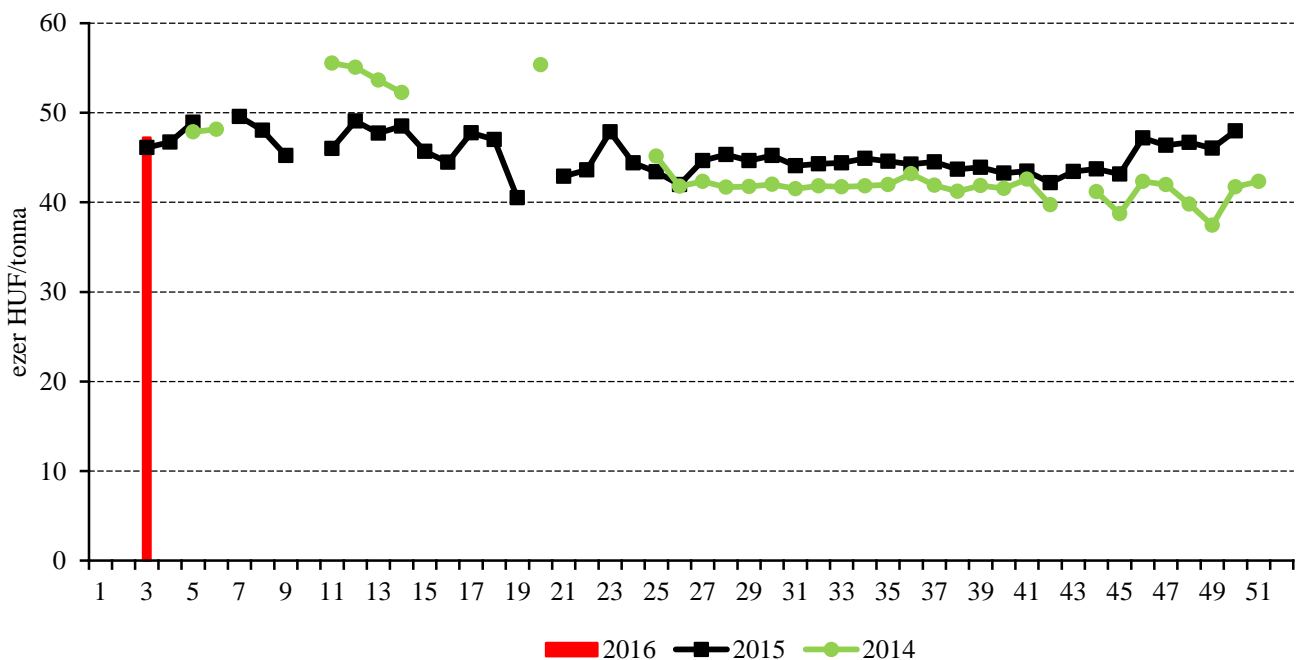
Termelői és kikötői árak

9. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

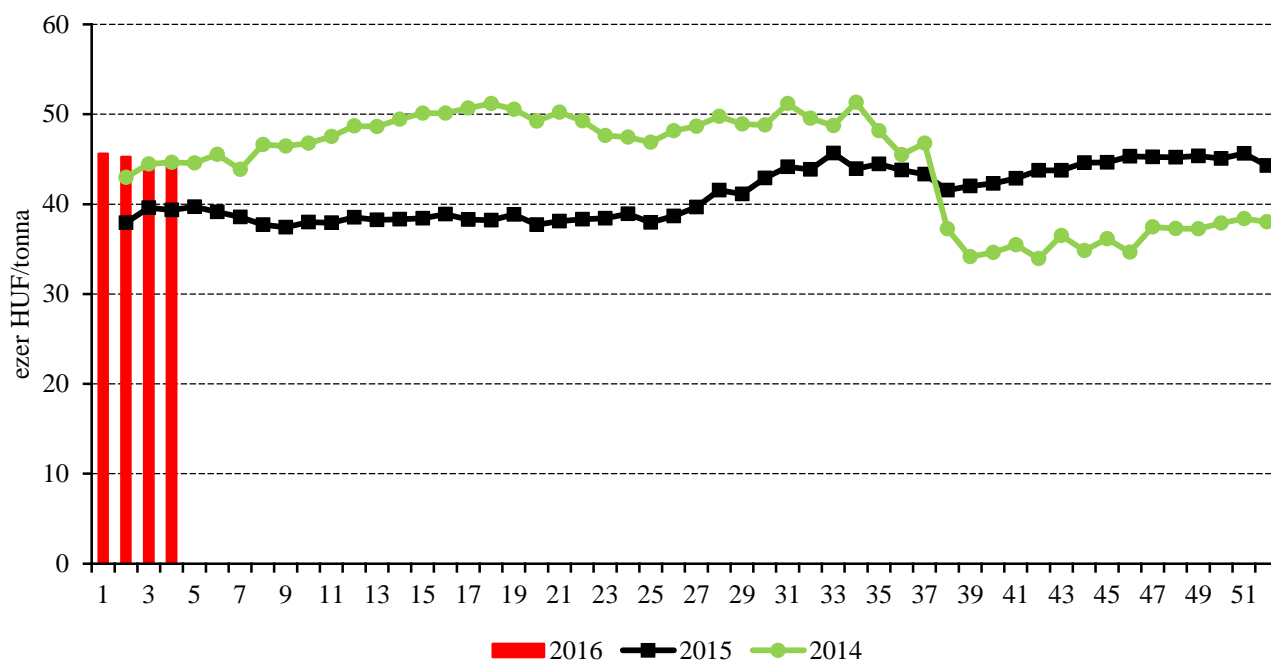
Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

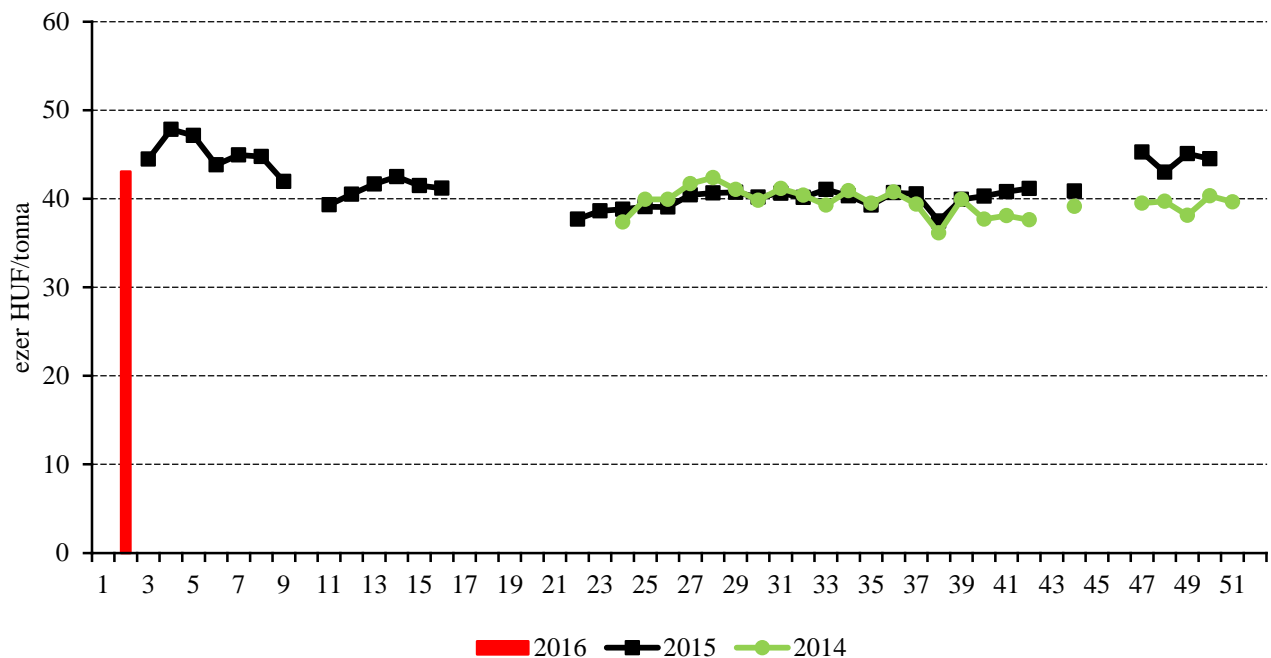
Forrás: AKI PÁIR

11. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

12. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

	Mértékegység	2016.01.15.	2016.01.22.	2016.01.29.	2016.02.05.	
BÚZA	USA, FOB Gulf HRW	USD/tonna	215	216	213	–
	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	171	169	172	–
	Oroszország, 12,5% FOB Novorossiysk	USD/tonna	184	182	183	–
	Oroszország, 12,5% FOB Rostov	USD/tonna	157	157	157	–
	Ukrajna, 12,5% FOB	USD/tonna	184	182	185	–
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	190	195	189	199
KUKORICA	USA, FOB	USD/tonna	166	171	171	–
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	162	167	171	–
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	204	180	179	173
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	162	158	166	166
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	165	165	167	–
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	175	175	171	–
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	–	–	–	–

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: UkrAgroConsult, Agrochart, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

		EUR/tonna			
		2016. 1. hét	2016. 2. hét	2016. 3. hét	2016. 4. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	151	151	159	159
	Németország, DEPSILO Hamburg	167	163	162	159
	Franciaország, DELPORT Rouen	–	–	–	–
	Románia, DEPSILO Banat	151	150	145	146
TAKARMÁNY- BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	–	–	–	–
	Németország, DEPSILO Hamburg	164	158	156	156
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	–	–	–	–
	Románia, DEPSILO Oltenia	–	–	150	–
	Egyesült Királyság, FGATE	142	138	136	137
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	138	138	148	135
	Németország, DEPSILO Hamburg	190	185	–	183
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	–	–	–	–
	Románia, DEPSILO Oltenia	128	128	130	132
TAKARMÁNY- ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	–	–	–	–
	Németország, DEPSILO Hamburg	154	150	151	151
	Franciaország, DELPORT Rouen	–	–	–	–
	Románia, DEPSILO Muntenia	–	–	–	–
	Egyesült Királyság, FGATE	132	129	126	127

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszköze pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszköze pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Kiszereelés	Mértékegység	2015. 4. hét	2016. 3. hét	2016. 4. hét	2016. 4. hét/ 2015. 4. hét (százalék)	2016. 4. hét/ 2016. 3. hét (százalék)	
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	558	941	1115	200	118	
		HUF/kg	75	75	74	99	99	
	zsákos	tonna	1331	1715	1854	139	108	
		HUF/kg	77	77	77	99	100	
	zacskós	tonna	579	630	786	136	125	
		HUF/kg	91	90	88	96	97	
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna	
		HUF/kg	
	zsákos	tonna	17	13	24	144	179	
		HUF/kg	89	91	87	97	95	
	zacskós	tonna	28	41	36	129	88	
		HUF/kg	94	96	95	100	98	
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	425	549	661	156	121	
		HUF/kg	73	72	72	98	99	
	zsákos	tonna	415	622	663	160	107	
		HUF/kg	75	73	73	99	100	
	Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	...	221	299	...	135
			HUF/kg	...	82	80	...	97
zsákos		tonna	20	49	54	269	111	
		HUF/kg	84	79	82	97	104	
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	40	51	40	101	78	
		HUF/kg	97	97	97	100	100	

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: **Az ipari keveréktakarmányok feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Mértékegység	2014. december	2015. november	2015. december	2015. december/ 2014. december (százalék)	2015. december / 2015. november (százalék)
Brojlertáp	tonna	4 199	7 294	6 483	154,42	88,89
	HUF/tonna	89 309	93 697	99 974	111,94	106,7
Hízósertéstáp	tonna	8 251	9 163	9 911	120,12	108,17
	HUF/tonna	75 318	77 819	78 125	103,73	100,39

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2014. január–október	2015. január–október	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	1 789,66	1 295,27	72,38
	10039000 Árpa, nem vető	417,94	654,08	156,50
	10059000 Kukorica, nem vető	1 910,36	3 542,34	185,43
Import	10019900 Búza, nem vető	107,30	119,56	111,43
	10039000 Árpa, nem vető	32,25	50,37	156,20
	10059000 Kukorica, nem vető	171,28	53,17	31,04

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2014. július 1.– 2015. január 27.	2015. július 1.– 2016. február 2.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	16 715	15 631	93,51
	Árpa	5 094	6 277	123,22
	Kukorica	1 664	978	58,77
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	1 898	2 285	120,39
	Árpa	58	224	392,98
	Kukorica	5 217	8 699	166,74

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

		millió tonna					
		USDA		IGC		Tallage	
		2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		726	736	725	731	713	715
Felhasználás		700	710	712	719	696	715
Export		161	163	153	152	157	155
Import		158	161	153	152	157	155
Zárókészlet		215	239	201	213	203	213
KUKORICA							
Termelés		1 009	970	1 013	959	991	947
Felhasználás		961	976	988	968	955	951
Export		128	130	125	125	124	123
Import		122	127	125	125	124	123
Zárókészlet		206	209	205	196	204	199

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

Az USA agrárminisztériuma (*USDA*) 320 millió tonna, rekord szójababtermést vetít előre világszinten a 2015/2016. gazdasági évben. A termelésből 31 százalékkal részesedő Braziliában január végén kezdődött el a betakarítás. Az ország termésének harmadát adó *Mato Grosso* tartományban az előirányzott terület 8 százalékan takarították be a termést február elejéig. A hivatalos előrejelzések szerint a világ első számú szójababexportőrének a valaha volt legnagyobb mennyiség kerülhet a tárolókba (98–101 millió tonna), jóllehet a növényzet állapota aggodalomra ad okot. *Mato Grosso*ban ugyanis a szeptember–október környékén vetett állományokat érintette leginkább a novemberi–decemberi forró és csapadékhányos időjárás. Ennek tulajdonítható, hogy a növényzet 30 százaléka kapott gyenge, 41 százaléka átlagos és csupán 29 százaléka jó minősítést. Ez bizonytalanná teszi az egyébként optimista prognózisokat.

Argentínában ugyanakkor 2016. január végén fejeződött be a szójabab vetése. A várakozások szerint 57–60 millió tonna bab kerülhet néhány hónap múlva a raktárakba, ahol még az őtermésből is jócskán akad. Noha az új argentin elnök 5 százalékponttal, 30 százalékra csökkentette a szójabab kivitelét terhelő vámot, az exportőrök számára még mindig vonzóbb a búza és a kukorica exportja, amelyek exportvámját 0 százalékban határozta meg. A vámcsökkenés ellenére az őtermésű szójabab „csupán” 86 százalékanak megvételére kötöttek szerződést február elejéig, és 12 millió tonna maradt még készleten. Argentína aktív, ugyanakkor az USA lassuló külpiaci tevékenységének, valamint a brazil új termés piacra lépésének együttes árcsökkenő hatása érvényesült a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*): a szójabab legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 320 dollár (*USD*)/tonna alá ereszkedett február első napjaiban.

Repcemag

A szűkös készletek miatt az *Oil World* az egy évvel korábbinál 4,3 millió tonnával kevesebb, azaz 61,9 millió tonna repcemag és *canola* feldolgozására számít világszerte a 2015/2016. gazdasági évben. Tekintettel arra, hogy a deficit jelentős része (4,1 millió tonna) a szezon második felében jelentkezik, az előállított repceolaj világpiaci ára – a kínálat csökkenéséből eredően –

továbbra is meghaladhatja a szójaolajét. A feldolgozás elsősorban az Európai Unióban és Kínában esik vissza a várakozások szerint. Kanadában ugyanakkor a tavalyi mindenkorai rekordtermés bőven fedezi az olajütők 7,7 millió tonnára (+5 százalék) növekvő szükségletét, sőt, a feldolgozott termékek mellett alapanyagból is jut jócskán exportra. A tengeri szállítványozás költségeinek csökkenése és a gyenge kanadai dollár ösztönözte az észak-amerikai ország *canola*exportját: a kanadai statisztikai hivatal adatai szerint a legnagyobb repcemagexportőr 4,8 millió tonna terményt helyezett el külföldön a 2015. augusztus 1. és 2016. január 31. közötti időszakban, 13 százalékkal többet, mint egy évvel korábban. A kanadai gabonaszövetség így a 10 millió tonnát megközelítő exportot (rekord!) sem tartja kizártnak (az *Oil World* egyelőre 9,6 millió tonnát jelez).

A 2016/2017. gazdasági évre vonatkozóan az *Oil World* az egy évvel korábbihoz hasonlóan, 22 millió tonna körüli repcemag-kibocsátásra számít az Európai Unióban, míg az USA-ban működő *MDA* információs szolgálat szerint – a termőterület 4 százalékos zsugorodását és a hozam 8 százalékos gyengülését feltételezve – akár 11 százalékkal is csökkenhet a termelés. Ukrajnában legfeljebb 1,2 millió tonna termés betakarítására kerülhet sor, mivel az őszi szárazság miatt a tervezettnél jóval kisebb területen került a földbe a vetőmag 2015-ben, és az *UkrAgroConsult* tanácsadó ügynökség adatai szerint a vetések harmada volt gyenge állapotban február elején.

Az európai térség készlethiányát jól jelzi a termény párizsi (*Euronext/MATIF*) jegyzése. A 2016. májusi szállítási határidőre vonatkozóan (őtermés) ugyanis az augusztusnál (új termés) átlagosan 10, a novemberinél 6 euró prémiummal köthették le a terményt a befektetők február első hetében, és a termékek közötti különbség várhatóan megmarad. A legközelebbi lejáratra vonatkozóan 360 euró/tonna alá ereszkedett a termény jegyzése 2015. február 5-én. Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsdén (BÉT) 108 ezer forint/tonnáért volt elérhető a márciusi szállítású repcemag ugyanekkor. Az AKI PÁIR adatai szerint 115 ezer forint/tonna, áfa és szállítási költség nélküli termelői áron értékesítették a termelők az olajmagot január utolsó hetében.

Napraforgómag

A fekete-tengeri térségben bőségesek a napraforgómag-készletek, és az *Oil World* szakértői az olajmag feldolgozásának élénkülésére számítanak a 2016. január–augusztus közötti hónapokban. Ennek eredményeként az előállított termékek kivitele tovább erősödhet. A szovjet utódállamokban már 2015. szeptember és december között is rekordmennyiségű, 7,9 millió tonna napraforgómag került feldolgozásra, ám az intenzív sajtolás ellenére is az egy évvel korábbi 1,5 millió tonnával meghaladó mennyiség maradt a tárolókban 2015 végén. Ezzel szemben az Európai Unióban a kisebb 2015. évi termés és a szeptember–december hónapok jó ütemű feldolgozása miatt az egy évvel korábbinál közel 1 mil-

lió tonnával kevesebb alapanyag volt készleten az év végén. Ezért az elemzők számításai szerint 2016. január és augusztus között csökkenhet a belpiaci feldolgozás az Európai Unióban, ezzel együtt nőhet a napraforgóolaj és -dara importja.

A nyers napraforgóolaj fekete-tengeri exportára 780–795 dollár/tonnáig erősödött január utolsó napjaiban, holott a hónap elején még 15–25 dollárral olcsóbb volt. Magyarországon, a BÉT-en továbbra is a repce-mag jegyzéséhez igazodott a napraforgómag fronthavi kurzusa, és a fekete-tengeri trenddel ellentétben az év elejihez képest 4 százalékkal, 121 ezer forint/tonnára mérséklődött február 4-én. A fizikai piacon az előző évinél 7 százalékkal drágábban, 117–118 ezer forint/tonna körüli termelői áron cserélt gazdát a napraforgómag január utolsó hetében.

14. táblázat: **Az olajmagok termelői ára Magyarországon**

	2016. 4. hét	2016. 4. hét/ 2016. 3. hét (százalék)	2016. 4. hét/ 2015. 4. hét (százalék)
Napraforgómag	117 668	98	107
Repcemag	115 460	...	104

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem megjeleníthető adat.
 Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
 Forrás: AKI PÁIR

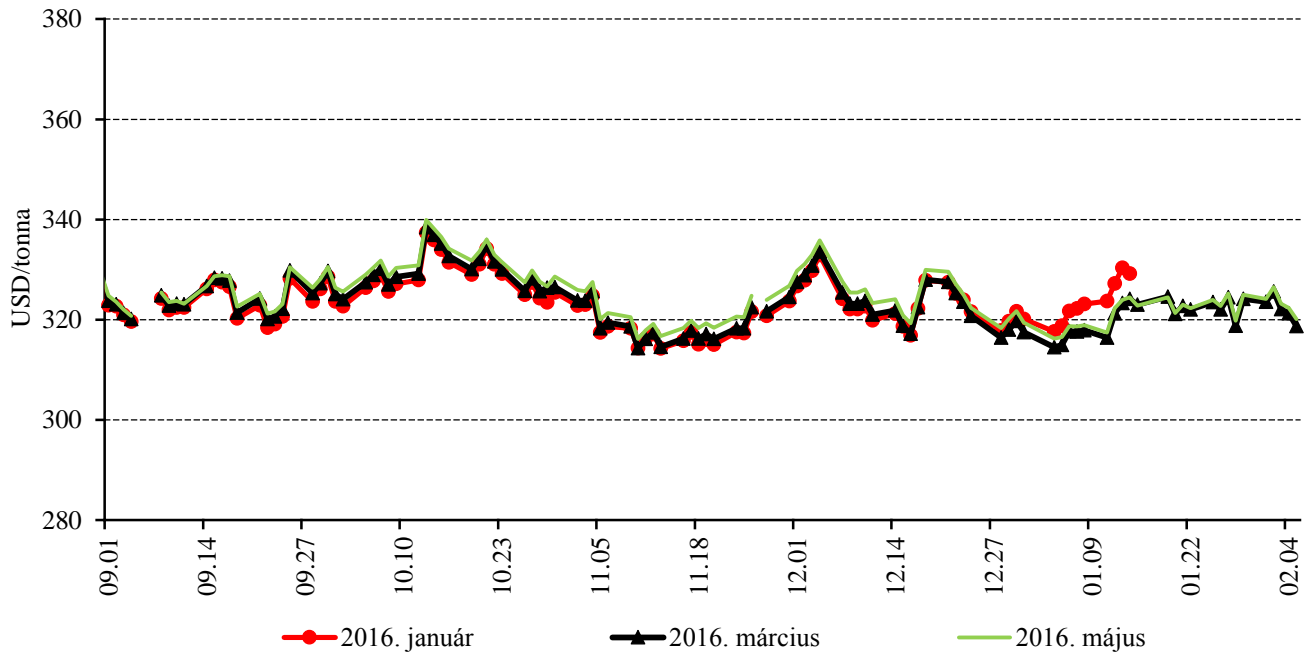
15. táblázat: **Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 02. 03.	2016. 02. 04.	2016. 02. 05.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2016. március	HUF/tonna	121 000	121 000	120 500
	Repcemag	2016. március	HUF/tonna	108 000	108 000	108 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2016. május	EUR/tonna	363	363	359
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2016. március	USD/tonna	322	321	319

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

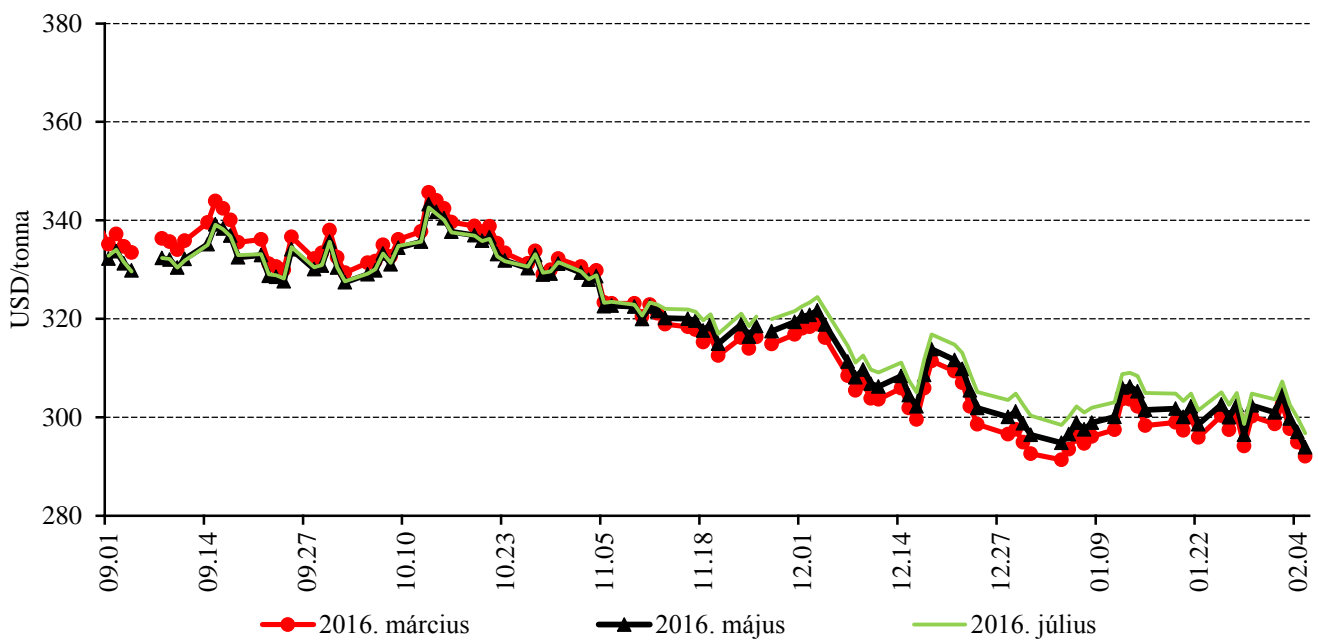
Az olajmagok és származékaik jegyzése

13. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

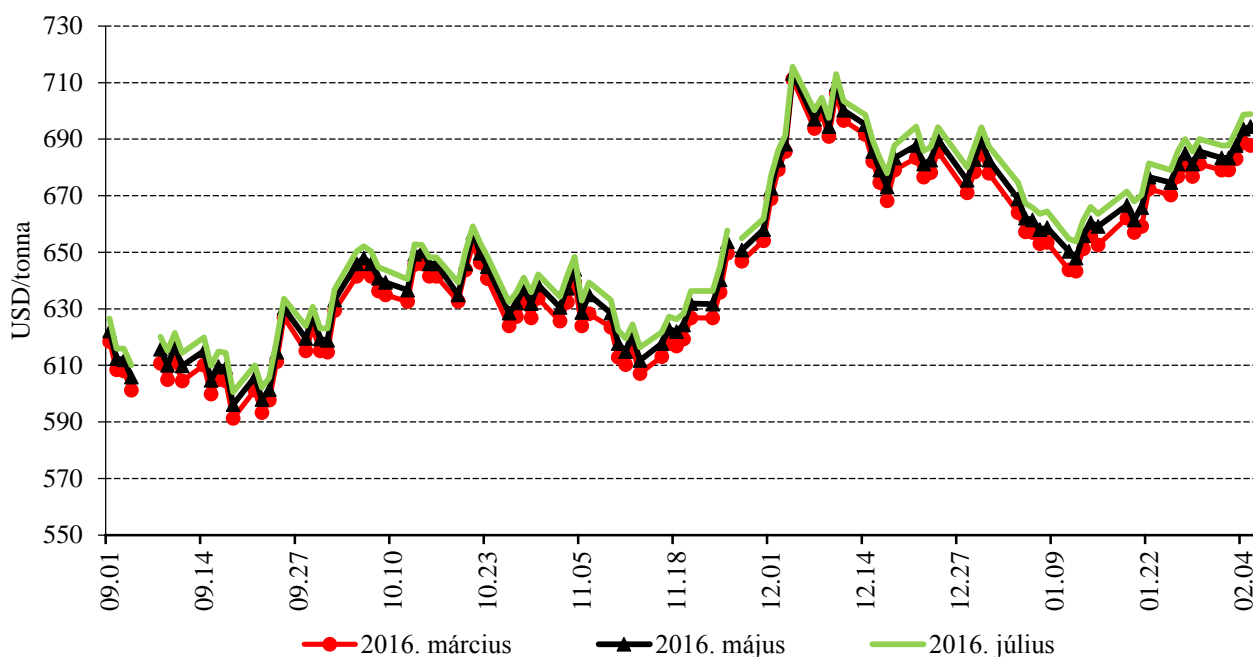
Forrás: CME/CBOT

14. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

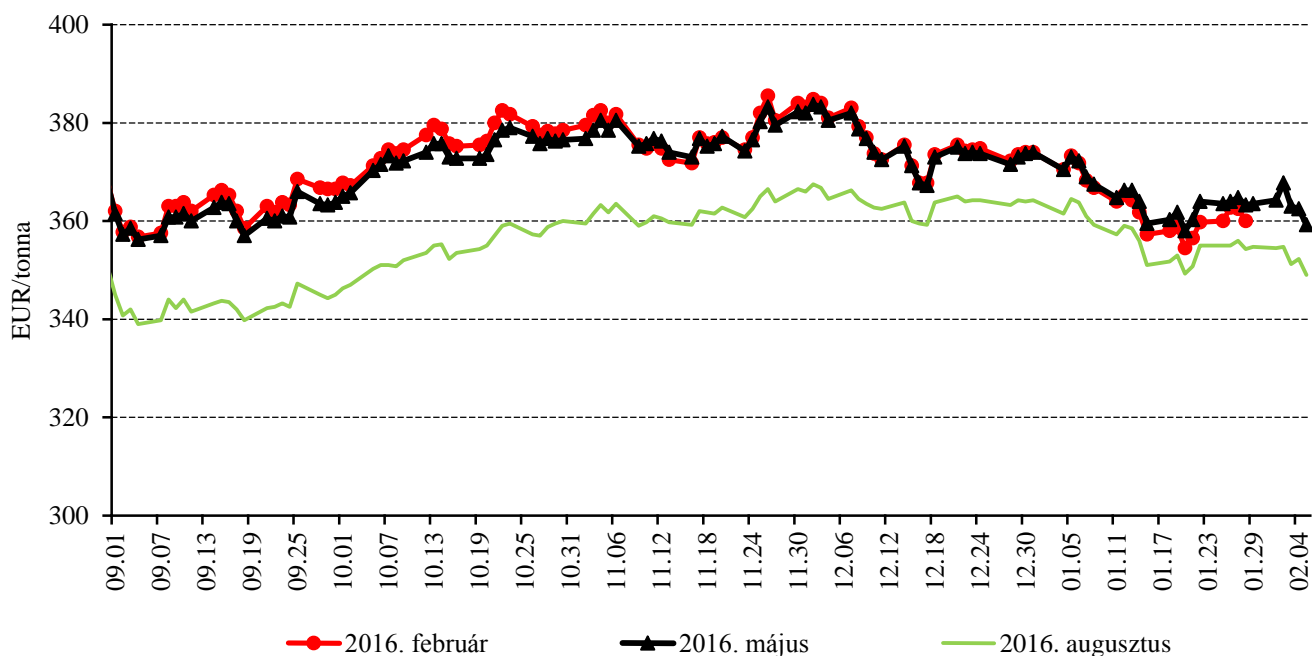
Forrás: CME/CBOT

15. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)

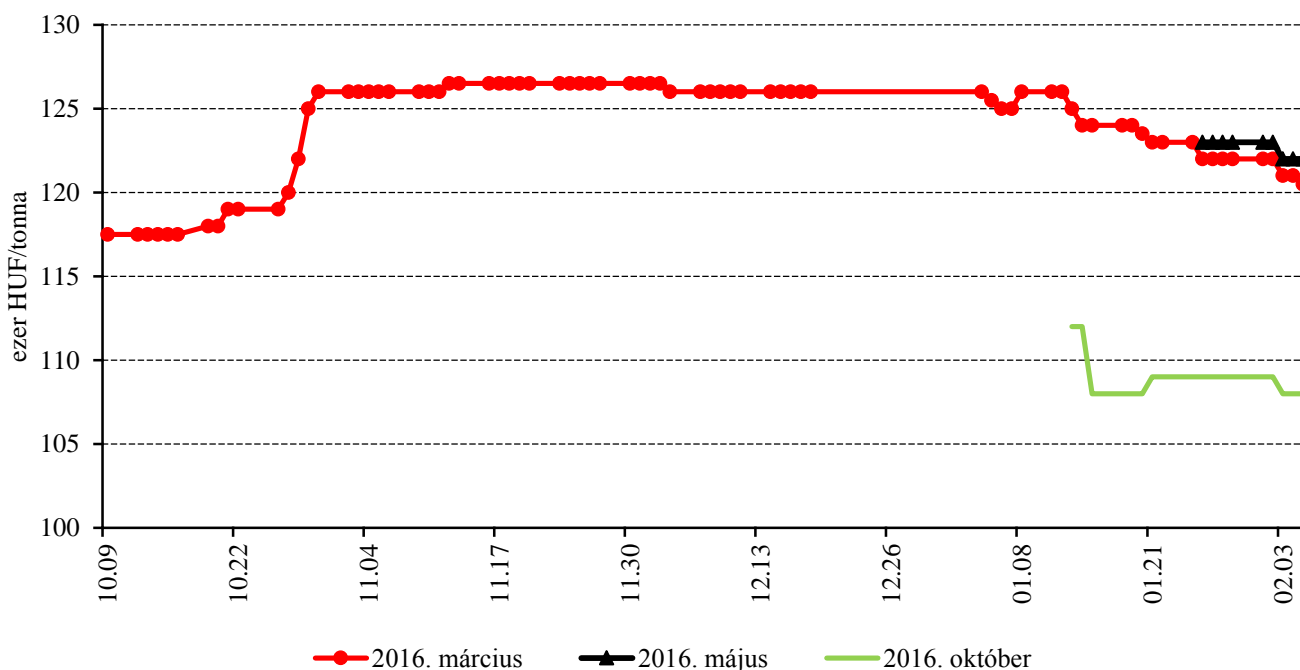
Forrás: CME/CBOT

16. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)

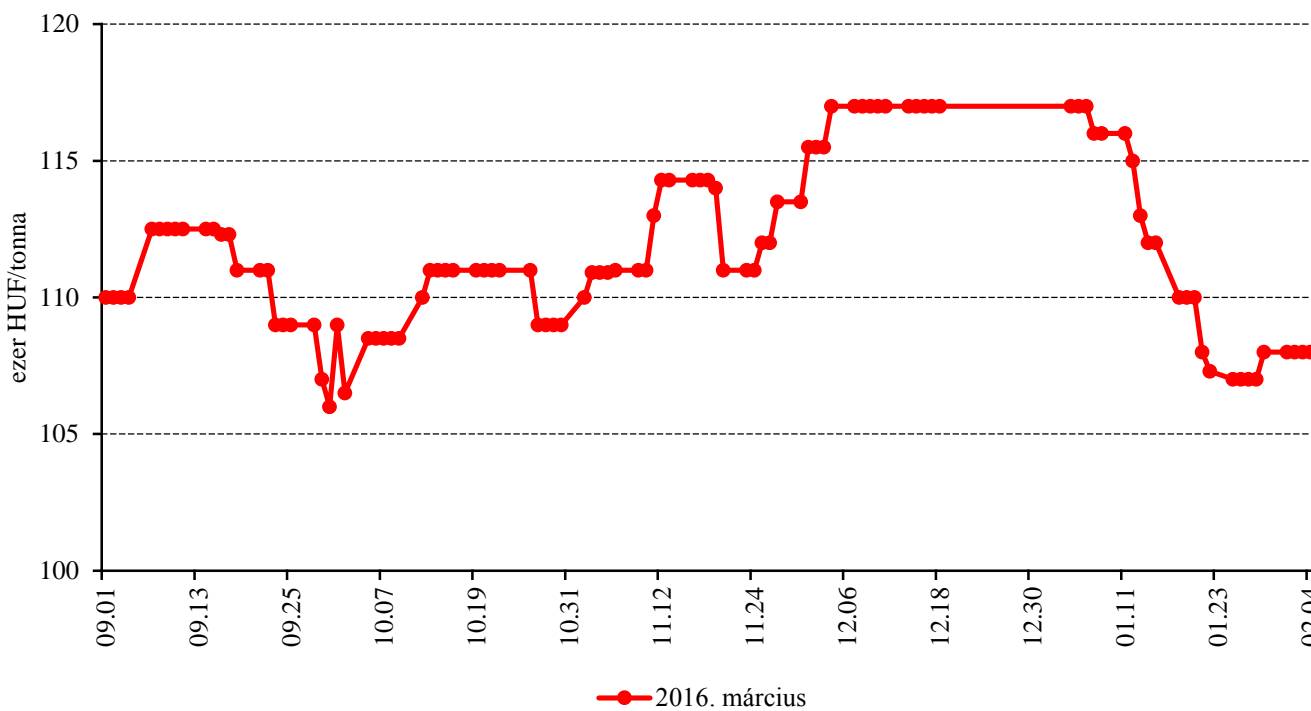
Forrás: Euronext/MATIF

17. ábra: A napraforgómag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

Forrás: BÉT

18. ábra: A repcemag jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)

Forrás: BÉT

16. táblázat: Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2016. február 5.)

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2016. május	359	111 245
	2016. augusztus	349	108 071
	2016. november	353	109 233
	2017. február	355	110 007
	2017. május	351	108 613
	2017. augusztus	341	105 517
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2016. március	319	88 158
	2016. május	320	88 546
	2016. július	322	89 196
	2016. augusztus	323	89 439
	2016. szeptember	323	89 461
	2016. november	325	89 765
SZÓJADARA	2016. március	292	80 778
	2016. május	294	81 296
	2016. július	297	82 090
	2016. augusztus	298	82 455
	2016. szeptember	299	82 820
	2016. október	300	82 911

Forrás: Euronext/MATIF, CME/CBOT

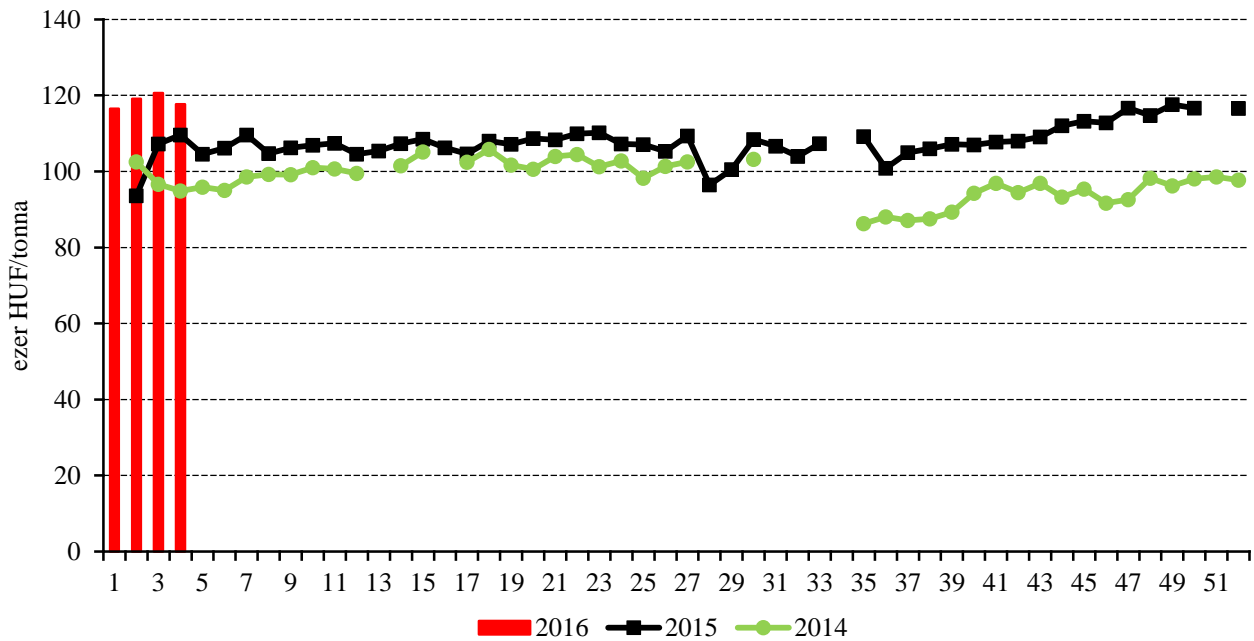
17. táblázat: A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2016. február 2.)

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	768	239 000
Napraforgóolaj (finomított)		888	276 368
Szójaolaj (nyers)		743	231 215
Szójaolaj (finomított)		808	251 456
Napraforgódara	Ausztria	–	–
Repcedara		215	66 854

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

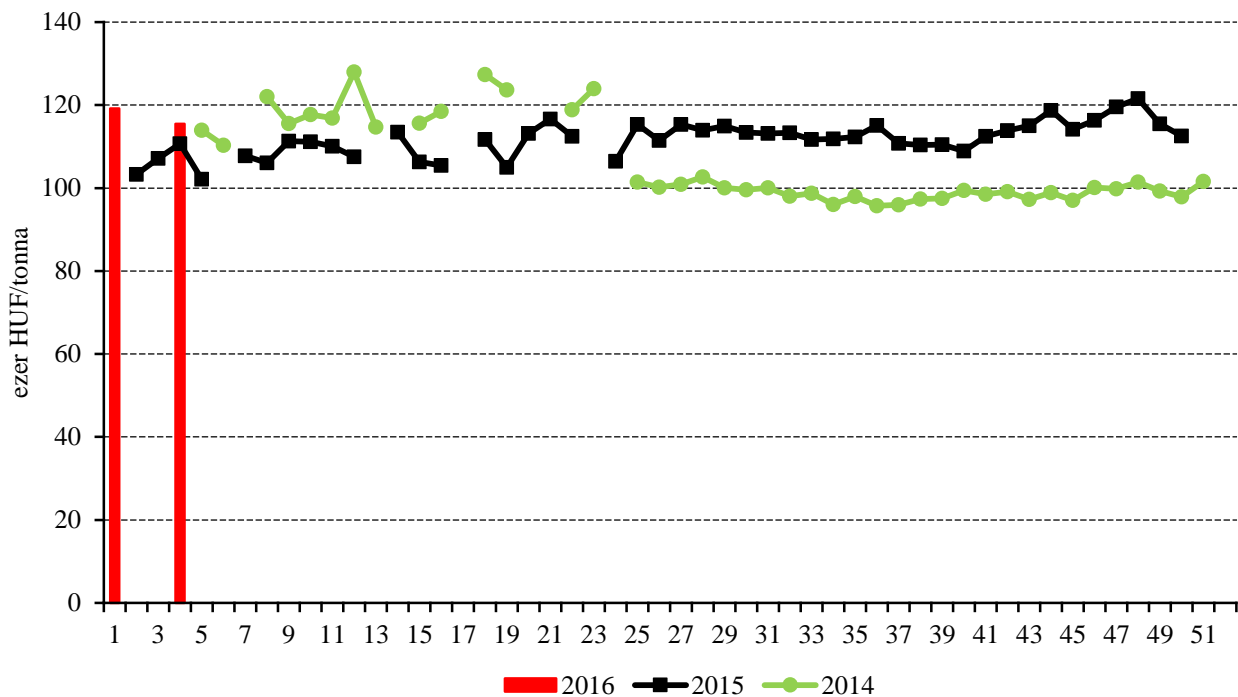
Termelői és kikötői árak

19. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

20. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: **Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára**

		USD/tonna			
		2016.01.08.	2016.01.15.	2016.01.22.	2016.01.29.
SZÓJA	USA FOB Gulf	352	356	352	348
	Brazília FOB Paranagua	322	328	330	330
	BAB EU CIF, USA-ból	n. a.	370	369	369
	EU CIF Brazíliából	n. a.	376	377	377
	Ukrajna FOB	360	360	350	355
	DARA EU CIF Rotterdam	n. a.	336	336	336
OLAJ	EU FOB Rotterdam	741	725	745	752
REPCE	Franciaország FOB Moselle	403	395	389	397
	MAG EU, 00 CIF Hamburg	n. a.	399	389	395
	Ukrajna FOB	360	360	350	355
	DARA EU FOB Hamburg	n. a.	223	212	214
	Ukrajna FOB	–	–	–	–
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	798	761	766
MAG	EU CIF Amszterdam	n. a.	470	460	460
NAPRAFORGÓ	DARA Franciaország CIF	n. a.	210	210	210
	Ukrajna FOB	185	181	177	175
	OLAJ EU FOB	840	835	870	860
	Ukrajna FOB Illichevsk	765	775	784	786
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	n. a.	550	560	580

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: UkrAgroConsult, Agrochart, Oil World

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2015. 4. hét	2016. 3. hét	2016. 4. hét	2016. 4. hét/ 2015. 4. hét (százalék)	2016. 4. hét/ 2016. 3. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	3 530	1 008
	HUF/tonna	217 321	250 371
Napraforgódara	tonna	10 729	3 485	4 635	43	133
	HUF/tonna	58 826	63 556	61 934	105	97
Nyers repceolaj	tonna
	HUF/tonna
Repcedara	tonna	4 134	1 757	1 873	45	107
	HUF/tonna	73 156	66 287	65 430	89	99

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

		2014. január–október	2015. január–október	Változás (százalék)
ezer tonna				
Export	1205 Repcemag	456,12	380,21	83,36
	1206 Napraforgómag	327,08	313,28	95,78
	2304 Szójadara	52,31	81,56	155,92
Import	1205 Repcemag	96,55	79,12	81,94
	1206 Napraforgómag	187,68	124,22	66,19
	2304 Szójadara	368,90	401,49	108,83

Forrás: KSH

21. táblázat: A világ olajmagmérlege

	USDA		Oil World	
	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}
SZÓJABAB				
Termelés	319	320	320	317
Felhasználás	263	276	384	404
Export	126	130	127	131
Import	122	127	126	132
Zárókészlet	77	80	87	88
REPCEMAG				
Termelés	72	68	68	64
Felhasználás	69	66	75	70
Export	15	13	14	14
Import	14	13	14	14
Zárókészlet	7	5	6	5
NAPRAFORGÓMAG				
Termelés	40	39	37	38
Felhasználás	36	36	28	29
Export	2	1	2	2
Import	1	1	2	2
Zárókészlet	3	2	3	3

^{a)} Előzetes adat.

^{b)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, Oil World

